

DHH-001-015402

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

May / June - 2015

SOCI. SOCC-402 : Industry & Society

Faculty Code : 001

Subject Code : 015402

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો.
(૩) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ જમણી બાજુ આપેલા છે.

- 1 કોઈપણ એક પ્રશ્નો જવાબ આપો (1000 શબ્દોમાં) 14
- (1) સ્વતંત્ર ભારતમાં ઔદ્યોગિકીકરણનાં સહાયક પરિબળો જણાવો.
(2) ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.
(3) ઔદ્યોગિકીકરણની સામાજિક અસરો તપાસો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : (500 શબ્દોમાં) 10
- (અ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ ટૂંકમાં આપો (કોઈપણ એક)
- (1) અનુ ઔદ્યોગિક સમાજ.
(2) ઔદ્યોગિક સંગઠનમાં નોકરશાહી.
- (બ) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ ટૂંકમાં આપો – (કોઈપણ એક) 10
- (1) ઔદ્યોગિક સમાજનાં લક્ષણો.
(2) ઔદ્યોગિકીકરણનાં અવરોધક પરિબળો.

- 3 નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો (50 શબ્દોમાં) 10
- (અ) નીચેનાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો (ગમે તે બે)
- (1) ઔદ્યોગિક ઝઘડાનાં કારણો.
 - (2) ઔદ્યોગિક સાહસિકતા.
 - (3) ઔદ્યોગિકીકરણમાં ફોર્ડવાદ.
 - (4) ઔદ્યોગિક સંબંધનાં પ્રકાર.
- (બ) નીચેનાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો (ગમે તે બે) 10
- (1) લાઈન એન્ડ સ્ટાફ ઓર્ગેનાઈઝેશન.
 - (2) મજૂર સંગઠન.
 - (3) ઔદ્યોગિકીકરણનાં પરિણામો.
 - (4) ઉદ્યોગોમાં સંચાલનની ભૂમિકા.
- 4 એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. 6
- (1) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ એટલે શું ?
 - (2) પરિવહનનાં સાધનો ક્યાં ક્યાં છે ?
 - (3) શ્રમવિભાજન એટલે શું ?
 - (4) પ્રથમ પંચવર્ષિય યોજનાનું મુખ્ય ધ્યેય શું હતું ?
 - (5) ભારતમાં ગિલ્ડ માટે કયો શબ્દ પ્રચલિત હતો ?
 - (6) ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ સૌપ્રથમ કયા દેશમાં થયો હતો ?

- (1) ઈંગ્લેન્ડમાં ઈ.સ.....માં ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત થઈ.
 (A) 1760 (B) 1790
 (C) 1860 (D) 1890
- (2) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિ.....ના ટૂંકા નામથી ઓળખાય છે.
 (A) NIP (B) INP
 (C) PIN (D) IDP
- (3) ઔદ્યોગિક સમાજનું શ્રમવિભાજન.....હોય છે.
 (A) સાંદુ (B) જટિલ
 (C) મિશ્રિત (D) એકપણ નહીં
- (4) ગેમાઈનશીફ્ટ અને ગેસેલશાફ્ટ પદ્ધતિ કયા સમાજશાસ્ત્રીએ આપેલ છે.
 (A) ડેહરેન ડોર્ફ (B) મેક્સવેબર
 (C) ટાલકોટ પાર્સન્સ (D) ટોનીજ
- (5) _____એક સામાજિક વ્યવસ્થા તરીકે ફેક્ટરીનો અભ્યાસ કરે છે.
 (A) રાજકીય સમાજશાસ્ત્ર (B) સમાજશાસ્ત્ર
 (C) ઔદ્યોગિક સમાજશાસ્ત્ર (D) શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર
- (6) આંતરરાષ્ટ્રીય મજદૂર સંઘની (ILO)ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
 (A) 1818 (B) 1919
 (C) 1920 (D) 1819
- (7) પશ્ચિમનાં દેશના વિકાસના તબક્કાને વર્ણવા માટે.....શબ્દ પ્રયોજાય છે.
 (A) ઔદ્યોગિક સમાજ (B) પૂર્વ ઔદ્યોગિક સમાજ
 (C) અનુ ઔદ્યોગિક સમાજ (D) એકપણ નહીં
- (8) કયા સમાજમાં ગિલ્ડપ્રથા અસ્તિત્વ ધરાવતી હતી ?
 (A) આદીમ સમાજ (B) પૂર્વ ઔદ્યોગિક સમાજ
 (C) ઔદ્યોગિક સમાજ (D) અનુ ઔદ્યોગિક સમાજ

- (9) સંગઠિત ઉદ્યોગમાં કામદાર પોતાના પ્રશ્નો હલ કરવા માટે _____નો સહારો લે છે.
- (A) સરઘસ (B) પ્રદર્શન
(C) હડતાલ (D) કાયદાકીય માર્ગદર્શન
- (10) _____ પંચવર્ષિય યોજનામાં ઝડપી ઉદ્યોગીકરણ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો.
- (A) બીજી (B) ત્રીજી
(C) પાંચમી (D) સાતમી

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Write answer of all questions in main answer sheet.
(3) Figures to the right side indicate marks.

- 1 Write any one answer (in 1000 words) 14
- (1) Helping factors for industrialization in Independent India.
- (2) Give the meaning of Industrial Sociology and explain its scope.
- (3) Examine the social impacts of Industrial Society.
- 2 Write answer in short : (500 words) 10
- (a) Write answer in short (any one)
- (1) Post-Industrial society.
- (2) Bureaucracy in Industrial society.
- (b) Write answer in short : (any one) 10
- (1) Characteristics of Industrial society.
- (2) Hurdles of Industrialization.

- 3 Write answer in short (50 words) 10**
- (a) Write answers (any two) 10
- (1) Causes of Industrial conflict
 - (2) Entrepreneurship in industries
 - (3) Fordism in Industrialization
 - (4) Type of industrial relations.
- (b) Write answer (any two) 10
- (1) Line and staff organization
 - (2) Labour union
 - (3) Results of industrialization
 - (4) Role of organization in industries.
- 4 Write answer in one or two sentence. 6**
- (1) What is industrial revolution ?
 - (2) Which are the vehicles for transportation ?
 - (3) What is labour division ?
 - (4) What was the aim of the first five year plan ?
 - (5) Which words are famous in India for guild ?
 - (6) In which country the industrial sociology came into being for the first time ?
- 5 M.C.Q. 10**
- (1) In _____ Industrial Revolution began in England.
(A) 1760	(B) 1790
(C) 1860	(D) 1890
- (2) Industrial Policy of 1991 is also known as _____.
(A) NIP	(B) INP
(C) PIN	(D) IDP

- (3) Division of labour in industrial society is _____.
- (A) Simple (B) Complex
(C) Mixed (D) None
- (4) Which sociologist gave the methods Gemain shift and Gesel shaft.
- (A) Deharendorf (B) Max Weber
(C) Talkot Parsons (D) Tonij
- (5) _____ studies factory as a social system.
- (A) Political sociology
(B) Sociology
(C) Industrial sociology
(D) Education sociology
- (6) In which year the ILD was established ?
- (A) 1818 (B) 1919
(C) 1920 (D) 1819
- (7) _____ is used to describe the development phase of western countries.
- (A) Industrial society
(B) Pre-industrial society
(C) Post industrial society
(D) None
- (8) Which of the following societies had gild system ?
- (A) Ancient
(B) Pre-industrial
(C) Industrial Society
(D) Post-industrial

(9) Organized industrial workers take help of _____ to solve their problem.

- (A) Procession (B) Exhibition
(C) Strike (D) Legal advice

(10) _____ five years plan emphasized on rapid industrialization.

- (A) Second (B) Third
(C) Fifth (D) Seventh
